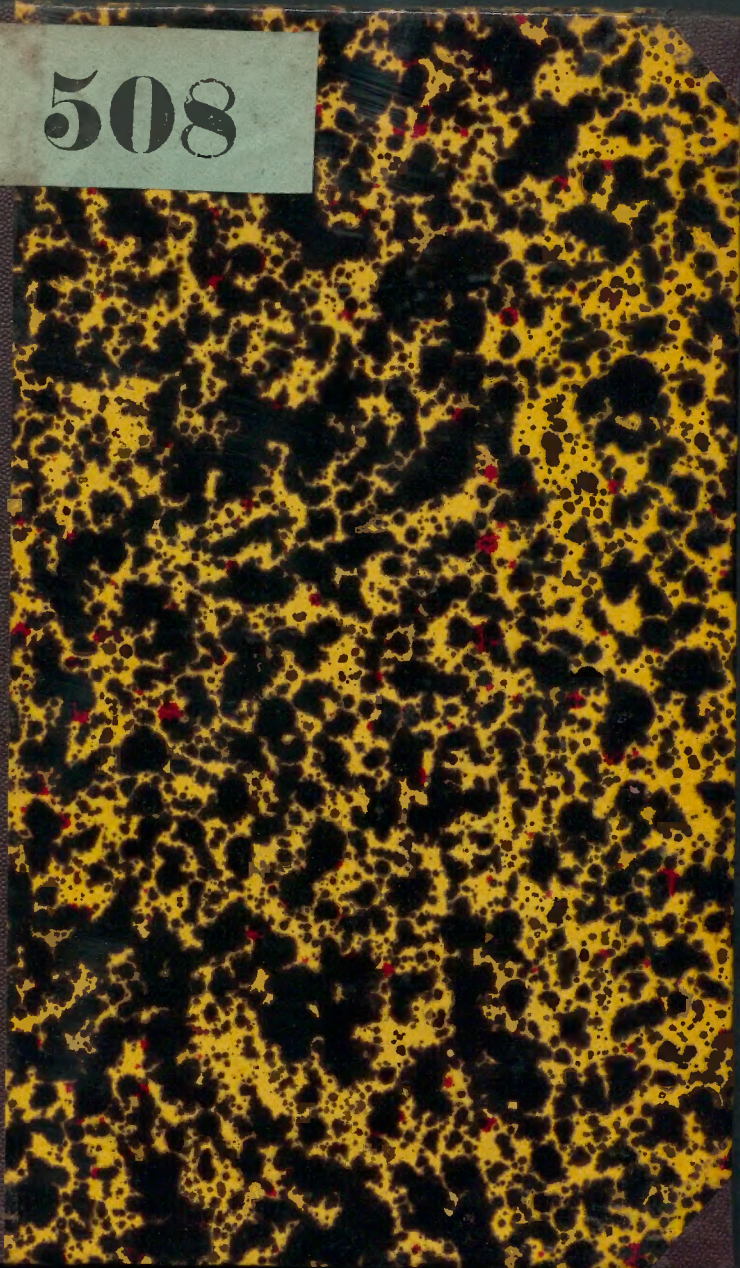

508

M. 508.

m. 50

ՅԻՍՈՒՍԱ ՊԱԳՄԱԳ

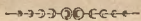
معارف عمومیہ نظارت جلیلہ سٹک ۱۰ رمضان ۳۰۷ و ۱۷ نیسان
۳۰۶ تاریخلی و ۱۶۶ نومرولی رخصتنامه سیله نشر اولمشدر
مصارفی آمریقان مسیونر شرکتی طرفندن تسویه اوله رق طبع اولمشدر

ԻՍԹԱՆՊՈԼ

ԿԱԹՊԱՂԱ Ի Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՅՅԱՃԵԱՆ

1890

ՅԻՍՈՒՍԱՆ ՊԱԳՄԱԳ

معارف عمومیہ نظارت جلیہ سنک ۱۰ رمضان ۳۰۷ و ۱۷ نیسان
۳۰۶ تاریخلی و ۱۶۶ نومرولی رخصتنامه سیله نشر اولمشدر
مصارفی آمریقان مسیونر شرکتی طرفندن تسویه اولتهرق طبع اولمشدر

Ի Ս Թ Ա Ն Պ Օ Լ

ՄԱԹՊԱՄԱ Ի Ա. ՅԱԿՈԲ ՊՅՅԱՃԵԱՆ

1890

ՅԻՍՈՒՍԱ ՊԱԳՄԱԳ

«Այն Մովսէս պէրրիյէտէ երլանը եիւքսէյէ
գալորրարդը միսիլիւ, իպն իւլ ինսան պէօյ-
լէ եիւքսէյէ գալորրըմագ կէրէք տիր: Թա-
քի անա հէր իման էտէն հէլաք օլմայըպ, ան-
ճագ էպէտի հայաթա մալիք օլա»: Յով. 3.
14, 15:

Մովսէս Ալլահըն էմրի իւղրէ պէնի իսրայէ-
լի էսարէթտէն խէլաս էտիպ Մըսըրտան Քէն-
'ան տիյարընա կէօթիւրտիւ: Պու եօլճուլը-
ղը գըրգ կիւնտէ թէքմիլ էտէ պիլիւրէր իտի
խէտէ, Ալլահ անլէրին գըրգ սէնէ գատար
պէրրիյէտէ գալարագ, չուրատա պուրատա
տօլաչմալարընը միւնասիպ սայըպ՝ պու միւտ-
տէթտէ քէնտիսի անլէրի թա'լիմ ու թէրպիյէ
էյլէմէքտէ իտի:

Պա'ղը տէֆ'ա անլէրի պէլատան միւ'ճիզէ
իլէ գուրթարտը: Պիր տէֆ'ա Մըսըր մէլիյի
փարառն քէնտի օրտուսու իլէ անլէրի գօվալա-
տըղընտատէնիզտէն կէչմէլէրի իչիւն օրթասըն-
տան գուրու պիր եօլ աչտը. պա'տէհու իղ-
սիղ չէօլտէ անլէրէ կէօքտէն էքմէք վէրիպ
պիր տէֆ'ա տա սու պուլունմագ իքէն գու-
րու գայատան սու չըգարտը: Մէրհամէթլի
պիր փէտէրին՝ չօճուգլարընա մուգայյէտ օլ-

տրղը դատար Ալլահ պու գալմա տիգդաթ էյլէտի խէտէ, անէր վազիֆէսիզ վէ նան քէօր չօճուզլար կիպի Ալլահտան կէլէն պէրէքէթլէրի ունուտարազ իթա'ալթարզ օլուպ 'ասրլըդ էթտիլէր: Ֆադաթ Ալլահ անլէրէ հէր տա'իմ մուհապպէթ վէ մէրհամէթ կէօս թէրտի:

Պիր տէֆ'ա Ալլահա գարչը իշթիքեա էթտիլէրի սէպէպտէն Բապպ տախի անլէրի թէ"տիպ էթմէք իշիւն արալարընա պիր ճինս հէլաք էաիճի երլանլար կէօնտէրտի: Պու երլանլար չօգ քիմնէլէրի ըսրըրպ էօլտիւրտիւլէր: Հէր թարաֆտա, մէյտանլարտա վէ չատըրլարտա երլանլարտան ըսրըրլմը օլանլար վէ էօլիւլէր իւզէրինէ աղլայանլար պուլու նուպ, ֆիղան ու ֆէրեատլարը իշիտիլմէքտէ, վէ հէր ատէմին եիւզիւնտէ գօրգու վէ մէ"յուսիյէթ միւշահէտէ օլունմագտա իտի: Հէքիմ վէ 'իլաճ օլմայըպ հիչ պիր քիմնէ նէ էտէճէյինի պիլմէտիյինտէն ճիւմէսի էօլէճէյիզ տէյիւ գօրգմագտա իտիլէր:

Էնճամ պու պիչարէ իսրայէլիլէրին իաթըրնա՝ կիւնահլարը սէպէպինտէն պու երլանլար իլէ Ալլահըն քէնտիլէրինի թէ"տիպ էթմէքտէ օլտըր կէլիպ, թէտրիճէն պունու հիսս էտէրէք էյիճէ գանի' օլաուլար: Լաքին քէտէր ու գասալթէթլէրի անլէրէ խէլաս կէթիլէմէտի: Էն նիհայէ կիւնահլարընը իգրարլէ Ալլահա միւրաճա'աթ էթտիլէր, Ալլահ տախի տու'ալարընը տինկլէտի: Անլէրին անճագ երլանլարըն տէֆ'ի իշիւն տու'ա էթմէլէրի միւհ թէմէլ իսէտէ, Ալլահ չօգ տէֆ'ա էթտիլի

կիպի պու տէֆ'ա տախի րէճա էթտիքլէրին, տէն տահա զիյատէսինի իհսան էթտի. եա՜նի տէյիլ եալլնըզ երլանլարը տէֆ' էյլէտի, իլլա երլանլարտան ըսըրըլնը օլանլար իչին պիր չարէ տախի հաղըրլատը: Ալլահ Մովսէսէ՝ պաղըրտան պիր երլան եափըպ պիր սըրըզն պաշնա գօմաղը վէ պիւթիւն գալմա՝ ըսըրըլնը օլանլարտան հէր հանկըսը պու պաղըր երլանա պաղարսա տէր հալ շիֆա պուլաճաղլարնը իխպար էթմէյի էմր էյլէտի:

Մովսէս քէնտիսինէ էմր օլունաղըր կիպի էյլէտի, լաքին պու զէվալլը վէ պիչարէ ա տէմէրտէն ճիւմէսի պիրտէն ոնա պաղըպ շիֆա պուլտուլա՞ր մը զանն էտէրսինիզ: Խայր. շիւպհէ եօզ չօզլար պաղմատըլար: Պիր տէֆ'ա կէօզլէրիմիզի պու կէնիշ ճէմա՝աթ իւզէրինէ չէվիլէյիմ: Պիկլէրճէ սիյահ չատըրլարը հէր թարաֆա եայըլնը օլուպ, օրթալարընտա պիր թէվի իւզէրինտէ տիքիլմիշ օլան սըրըզ, վէ իւզէրինտէ պաղըր երլան վար տըր: Մովսէս փարմազ իլէ անը կէօս. թէրէրէք ըսըրըլնը օլանըն հէր հանկըսը ա՜նա պաղարսա տէրհալ շիֆա պուլաճաղլնը իլան էտէր: Պու միւթտէ չատըրտան չատըրա վէ ատէմտէն ատէմէ եայըլարազ, Խայր վազըթտան պէրու հէր եէրաէ իշիտիլէն քէտէր ու գասալէթ շիմտի չաղըզ վէ մէսէրըլթէ թէպտիլ օլտու: Պիկլէրճէ քիմնէլէր պաղըպ շիֆա պուլտուլար իսէտէ, պիլա շիւպհէ աա՞իր պիկլէրճէլէրի վազիֆէսիզիլէրին տէն նաշի պաղմայարազ էօլտիլէր: Անլէր պու կիպի՝ատի պիր չարէ իլէ պու պէլատան

խելաս պուլունա պիլիր իտիյինէ ինանմատը-
լար :

Իշթէ պիր եէրտէ էօլմէք իւզրէ օլանլար-
տան պիրիսի եաթըյօր . պու 'անա'իպ չարէ
հագգընտա անա խապէր վէրիյօրլար , չիֆա
պուլմագ իշիւն , անճագ պադըր լազըմ տըր :
Պու ատէմ գըյիւթլի միւթտէյի իշիտիր , ամ-
մա գըմըլտանմազ . տօսթլարը եարտըմ էտէ-
րէք անը եաթաղընտան գալտըրըրլար , լաքին
կէօզիւնիւ շու պագըր երլանա տէօնտէրմէք
պիլէ իսթէմէզ . վազիֆէ էտինմէզ , հիսսիյաթը
օ գատար զա'իֆլէնմիշ տիրքի հիշ արամազ :
Երլանըն զէհրի անըն վիւճուտինին հէր
գըսմընա եայըմագտա տըր : Ճէսէտի շիշէրէք
գանը տամարլարընտա եալաշ եալաշ հարէ-
քէթ էտէր , պէյնի պիլէ թէ'սիլէնմիշ օլ-
տըղընտան ույգուսու կէլիր : Լաքին պու ույ-
գու հէր հալտէ էօլիւմ կէթիրէճէք տիր : Տօսթ-
լարը հէրարէթ վէ հիլմիյէթլէրէճա էտէ-
րէք անա չէօյլէ տէրլէր . « Ա'հ , գարնտաշ ,
քէրէմ էյլէ , կէօզիւնիւ անճագ պագըր եր-
լանա տէօնտէր , Ալլահըն սէօզիւ սահիհ օլ-
տուգճա խելաս պուլաճագսըն » : Ֆագաթ ա-
նըն ույգուսու կէլմիշ օյուպ , արթըգ ույան-
մազ վէ թէսլիւմ ի րուհ էտէր :

Պաշգա պիր զէվալլը ատէմ խապէր ալտը-
ղընտա երլանա պագար , կէօզիւ անա իլիշ-
տիյի կիպի ճէսէտի չիֆա պուլուպ պիւս պիւ-
թիւն թապի'ի հալընա կէլիր : Գան' տա-
մարլարընտա սէրպէսթճէ ճէվէլան էտէր ,
ֆիքրի այտընլանըր : Հագիգաթէն արթըգ-
չիֆա պուլմուշ օյուպ պու հալէ կէլտիյի ի-

չիւն գալալի նէ՝ գատար մէսրուր տըր : Գէն-
տիսի պու չարէյի թէճրիպէ էթմիշ օլարադ սէ-
վինճլէ ատէմտէն ատէմէ կիտիպ նէ 'աճա'իպ
պիր եօլ իլէ շիֆա պուլմուշ իտիյինի նադ-
էտէրէք հէր քէսէ՝ քէնտինին էթտիյի կիպի
պազըպ եաշամասընը ըէճա էտէր : Զէհըլէն-
միշ օլան պու պիկլէրճէ ատէմլէր արասընտա
ֆարգլը ֆարգլը տէրէճէտէ զէհըլէնմիշ վէ
հէր ճինս թապի'աթ վէ հէր ճինս հալտէ ատէմ
պուլունուր իտի :

Իշպու միսալ ատէմլէրի կիւնահտան խէլաս
էտէն եօլու փէք միւքէմմէլ սուրէթտէ իզան ու
պէյան էթտիյինտէն , պիզզաթ Բըրիստոս
պու իզահաթը իաթի'մալ էյլէմիշ տիր : Կիւ-
նահ վիւճուտիմիզէ թա'րիֆ օլունմազ պէլա-
լար կէթիրտիքտէն մա'տա ճանըմըզա տախի
զէհը կիպի թէ"սիր էտէր : Սմէլլէրիմիզ, սէօզ-
լէրիմիզ, հաթթա տիւշիւնճէլէրիմիզ պիլէ կիւ-
նահտան լէքէլէնմիշ տիր : Զէհը ույուշըզ-
լըզ վէ անտէն սօկրա էօլիւմ կէթիրիր :
Պէօյլէ տէ կիւնահ ճանըմըզա էվվէլա ույու-
շըզլըզ վէ սօկրա էօլիւմ կէթիրիր : Կիւ-
նահ ախլադի գապիլիյէթլէրիմիզի ույուշտը-
րըպ կէօզլէրիմիզի քէօր էթտիյինտէն պիզ
գուսուր վէ գապահաթըմըզը գօլայճա կէօ-
րիւպ հիսս էտէմէյիզ : Կիւնահտա տէվամ էթ-
տիքճէ անըն զէհրի տահա տէրինէ իշլէր վէ
պա'զէն պիր կիւնահքեարըն եիւրէյինի էօյլէ
ույուշտըրըր քի նէ՝ գատար չօգ կիւնահ իշ-
լէրսէ հիշ վազիֆէ էտինմէզ :

Կիւնահըն զէհրինտէն պիկլէրճէ ատէմ-
լէր եօլիւշ , վէ պիկլէրճէսի տախի շիմտի

էօլմէքտէ տիրլէր : կիւնահարզ օլան պիր ա-
տէմ պիլէ օլմայրալ , իխթիյար վէ կէնճ, զէն-
կին վէ ֆադիր , 'ալիմ վէ ճահիլ , հէր ֆէրտ
Ալլահըն թէնպիհլէրինի թէճափուլ էթմիշ վէ
Ալլահըն 'ինտինտէ կիւնահ.քեար օլուպ կիւնա-
հընըն ճէզասընա միւսթահադդ տըր : Ալլահըն
ֆէլամընտան հէմտէ ինսանըն 'ուսուլի կիտի-
շինտէն կիւնահըն հէր ատէմի զէհրլէմիշ օլ-
տըղընը կէօրիւրիւզ : Հէքիմլէր վիւճուտիմիզին
'իլլէթլէրի իշին չօդ տէֆ'ա չարէ պուլա պի-
լիւրլէր , լաքին զէհրլէնմիշ պիր ճան իշին հիշ
պիր չարէ պուլամա:զլար : Պունուն իշին պիր
'իլաճ տահա իճատ էտիլմէմիշ վէ էտիլմէյէ-
ճէք տիր : Զէհրլէնմիշ օլան ատէմլէր կիտէ
կիտէ էօլմէքտէ տիրլէր . էյէր անլէր պէօյլէ
քէնտի հալլէրինէ պրադըլըրլարսա , չիւպհէսիզ
հիշ պիրիսի պու պէլատան գուրթուլմայա-
ճադ տըր : Անլէր պու ույդու ըահաթըլը
կէթիրէճէք տիր տէյիւ իւմիտ էտերէք ույան-
մադ իսթէմէղլէր : Ույդու էօյլէ թաթըլ կէօ-
րինիւր .քի կէօղլէրինի գափարլար վէ թէհ-
լիքէլէրինի կէօրմէք պիլէ իսթէմէղլէր : Լաքին
կէօղլէրինի գափամադ ֆա'իտէ էթմէդ :

Իօյիւմ պիր կիւնահ.քեարա սէլամէթ կէ-
թիրէմէզ , չիւնքի Ալլահ կիւնահըն ճէզասըն
չիւն տէյիլ էալընըզ ճէսէտիմիզի , իլա ճա-
նըմըզը տաթի էօյիւմէ հիւքիմ էյլէմիշ տիր ,
վէ պու միւնասէպէթլէ սէմալթմըն գափու-
սը հէր կիւնահ.քեարա գարշը գափանմըշ տըր :

Իմոի ատէմին հալը պու գատար փէրիշան
վէ իւմիտսիզ իտի իտէ տէ , Ալլահ անըն իտ-
լասը իշին պիր չարէ թէտարիք էյլէտի , եա'.

նի ֆրիստոսու խաչեօլիմիւնէ հիւքմ էթմէք-
լէ հէր հանկը պիր կիւնահքեարըն անա պա-
գարադ խէլաս պուլաճադընը ի'լան էյլէտի :
Խարայէլլիէր թէն կէօղիւ իլէ պագըրը երլանա
պագտըլար , լաքին պիղ իման կէօղիւ իլէ
ֆրիստոսա պագմալըյըլ : Պու թէրթիպ ին-
սանի տէյիլ , իլլա իկահի տիր : Պու թէրթիպ
իւզրէ հէր առէմ խէլաս պուլաճագ տէյիլ ,
անճագ հէր առէմին խէլասը Գ-Գ-Գ օլաճագ
տըր . չիւնքի հէր քէս ֆրիստոսա պագա պի-
լիր , լաքին ֆրիստոսա պագմատըգճա խէլաս
պուլմագ միւմքին տէյիլ տիր :

Պու 'աճա'իպ իմթիյաղ աիւնեայա ի'լան օ-
լունտըղը կիպի հէր կիւնահքեար պիր ան էվ-
վէլ ֆրիստոսա պագըրպ կիւնահընտան խէլաս
պուլմալը խաի , լաքին ինսան թապի'աթը կիւ-
նահտան օլ տէրէճէ միւթէ"էսսիր օլմուշ տըր
քի , պու կիպի պիր 'աղիմ' պէրէքէթի պիլէ
չօգլար դապուլ էթմէք իսթէմէղլէր : Պիր ա-
ռէմ ֆրիստոսա պագտըղը հալտէ անըն կիւ-
նահլարը 'աֆվ օլունուր , վէ քէնտիսի թա-
պի'աթըյլէ ֆէնա 'ամէլլէրինի թէրք էտիպ
արթըգ ֆրիստոսա խըտմէթ էտէր : Պագմաղ-
տան էվվէլ սէօղլէրի , 'ամէլլէրի վէ մուճիպ-
լէրի պիլէ եանկըչ իտկէր , լաքին շիմտի քէն-
տիսի պիւս պիւթին եէնի պիր մախլուդ օլմուշ ,
եէնի տօղմուշ վէ եէնի եիւրէյէ մալիք օլմուշ
տըր : Արթըգ Ալլահ իչիւն եաչամագ իսթէր ,
վէ անըն էն պէօղիւք մէսէրրէթի խէլասքեա-
րընըն իրատէթինի իճրա էթմէքտէն 'իպարէթ
տիր : Քէնտիսի հէվ տօսթլարընըն վէ սա'իր
առտէմլէրին տախի պու խըտմէթտէ քէնտիսինէ

էմէքսաշ օլարագ նա"իլ օլտըղը պէրէքէթլէրէ անլէրին տախի հիսսէտար օլմասընը արղու էտէր :

Ստէմտէն ատէմէ կիտիպ քէնտինին նէ վէճհլէ ֆրիստոսս պագարագ շիֆա պուլտըղընը նագլ վէ անլէրին տախի կէլիպ պագմալարընը րէճա էտէր : Պա'զըլար մէսէրէթլէ տինկլէյիպ, պագար վէ խէլաս պուլուրլար, պա'զըլարը խտ տինկլէմէք պիլէ իսթէմէյէրէք վագիֆէ սիզ պիր հալտէ կիւնահտա ույոյըպ էնճամ հէլաք օլուրլար :

Քրիստոսս պագմագ պիզի նա"սըլ խէլաս էտէ պիլիր : Հագիդաթ շունտան 'իպարէթ տիր. եա'նի ֆրիստոս տիւնեայա կէլիպ խաշ իւղէ ըրնտէ գուրպան օլտու . վէ Սլլահ պու գուր պանը կիւնահ իշիւն թէքմիլ պիր քէֆարէթ մագամընտա գապուլ էտէր : Սէմավաթըն գափուսու կիւնահըմըզ սէպէպինտէն հէր նէ գատար գափանտը խտ տէ, պու միւնասէ պէթլէ եինէ աչըլտը, լաքին պու գափուտան կիրմէք իշիւն հէր ատէմին պիր էտէճէյի օլուպ, օ տախի Յիսուսս պագմագ տըր : Կիւնահտան թէվպէ էտիպ ֆրիստոսս թէսլիմ օլմալը, վէ ֆրիստոս պիզտէն հէր նէ թալէպ էտէրսէ անը իճրա էթմէլի իզ : Կիւնահ քեար Սլլահա տիւշմէն խտ տէ, պու խէլաս թէրթիպի իւզրէ տիւշմէն տօսթ օլուր :

Կիւնահքեար Սլլահ իլէ նա"սըլ պարըշա պիլիր : Պիր ատէմ տօսթլարընտան պիրիսինի ինճիթտիլինտէ անըն իլէ պարըշագ իսթէր խտ, եանընա կիտիպ դապահաթընը իզրար էտէրէք անտէն 'աֆվըզ տիլէր. պէյն էն

նաս 'ատէթ պէօյլէ տիր: Գէզալիք կիւնահ-
քեար տախի 'աշնի Թարզ իւզրէ տու'ա իլէ
կիւնահլարընը իգրար էտիպ 'ափվըդ տիւէյե-
րէք Քրիստոսա կիթմէլի վէ հէր հալտէ գա-
պուլ օլունուր: Պու կիպի պիր ատէմ Թէվպէ
էթմէզտէն էվվէլ Սլլահա գարշը հէր նէ գա-
տար 'ասըլըգ էթտի իսէ տէ, անըն իլէ պա-
րըշտըղը հալտէ անա Թէսլիմ վէ Թապի' օ-
լուր: Սլլահ իլէ պարըշմազտան էվվէլ Կէօթ
իրատէթինի իճրա էտէր, լաքին պարըշտըգ-
տան սօնկրա էֆէնտիսի օլան Քրիստոսըն ի-
րատէթինի իճրա էտէր: Պու խըտմէթի իճրա
էթտիլինտէն եիւրէյինտէ պիր սէլամէթ վէ
շաղըգ հիսս էտիպ' նէ տէրէճէտէ էմին գա-
լըրսա մէսէրրէթի հէման օ տէրէճէ արթա-
ճազ տըր: Քրիստոս պու կիպի պիր ատէմէ
սահիպ օլտըղընտան, կէօզ իլէ կէօրիւնմէզ իսէ
տէ, էլինի ԹուԹուպ տէլալէթ էտէր վէ հէր
նէ գատար կիւճլիւքլէրէ րասթ կէլիրսէ ճիւմ-
լէսինտէն կէշմէյէ ճէսարէթ վէ գուվիլէթ վէ-
րիր: Պու կիպի պիր ատէմ էօլիւմտէն պիլէ
գօրգմազ, չիւնքի անըն իչիւն էօլիւմ անճազ
սէմալաթըն գափուսընտան կէշմէք օլուպ,
Քրիստոս պէրապէրինճէ կէչէր: Պու խէլաս
Թէրթիպի նէ' 'աճա'իպ տիր:

Հէր կիւնահքեար էպէտի էօլիւմէ միւսթա-
հազգ իքէն պու Թէրթիպ իւզրէ խէլաս օլ-
մազ իսթէտիյի հալտէ խէլաս օլա պիլիր: Լա-
քին տիգգաթսըզ, վաղիֆէսիզ, խէլաս չարէ-
լէրինի իսթի'մալ էթմէյէն պիր ատէմ զաթէն
հէլաք օլուր. չիւնքի Սլլահ հէր նէ գատար
կիւնահքեարլարըն խէլասը իչիւն քեամիլ պիր

չարէ թէտարիւք էյլէմիշ խեղտէ, հիշ պիր ա-
տէմի ճէպրէն ալըպ սէմալաթա կէօթիւրմէզ:
Հէր քէս քէնաւի իրատէթինտէն գալգըպ թէվ-
պէ էտէրէք ֆրիստոսըն ադտը սըրա կիթմէլի
տիլը, եօդսա խէլասը միւմքին օլմազ, եա՞նի
ֆրիստոսա պաղան խէլաս պուլուր մէ պաղ-
մայան հէլաք օլուր: «Ալլահ տիւնեայը պու
գատար սէվտի քի՝ քէնտի իպնի վահիտինի
վէրտի, թաքի անա հէր խման էտէն հէլաք
օլմայրպ, անճաղ էպէտի հայաթա մալիք
օլա» Զուլճ. 3: 16:

